

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.

Виходить щодня
крім днів по
недільних і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Передплата
10 зр.

Наші театри.

Можемо казати „наші театри,“ а не „наш театр,“ бо справді в Галичині і в Росії маємо їх з десять, або й більше. Про українські театри не доходять нас часто вісти; знаємо лише, що то підприємства „на інтерес,“ аби рублі збирати, без ніякої високої думки. Про галицький руский театр знаємо, що він остатніми часами перебув тяжку кризу, що львівська Руска Бесіда передала управу его двом директорам, що в театрі тепер самі молоді сили, але він має — як зачуваємо — незле грати і виставляє вже й нові штуки. Крім того артист п. Коєць Підвисоцький пригадав публіці своїм п'єсьмом (гл. ч. 116. „Буковини“), що недобитки з руского театру в біді ратують ся у нас навіть поганим способом, а то надуживанем чужої концесії і чужим добром; а другі недобитки, як знаємо, тепер виступають в Москві в трупі Мороза. Про тих, що покинули театр та наїшли иньший хліб, і не згадуємо.

Десять своїх театрів маємо! А з них українські, як кажуть, навіть великі гроші збирають!... Сказати таку новину молодому рускому студенту, то він певно одушевить ся і буде вірити у високе післанництво театру та в готовість нашої публіки підирати „святиню музи.“ Але ми, старші, що знаємо неодну зовсім не-святую таємницю з тих святинь наших,

можемо дивити ся на їх вплив троха спокійніше — і цілий театральний рух звести на просту охоту публіки до сіцєнсес. Panem et сіцєнсес (хліба і розривок!) — сего бажали собі і Римляни, того бажаво собі і ми. Вправді відзивів „хліба!“ чути у нас далеко більше, як „розривок!“ але, попоївши, і Русин любить забавити ся, аби то лиш не дорого его коштувало. Не дорого — в тім вся біда!

Коли придивимо ся життю нашого театру в Галичині і публіці, що до него ходить, то можемо ставити бажання, що театр повинен бути такий а такий, а публіка знов така а така, але мусимо сказати, що театр і публіка наша є такі, які в наших обставинах можливі. Бідний театр, бідна і публіка, задля того латанина з дня на день, з року на рік, аби лиш дальше. І мабуть нікому з Русинів не приходить охота гнівати ся на п. Мишугу або на панну Крушельницьку, що виступають на ріжнородних сценах, а на нашій певно не виступлять. Для Русина вистане і каплиця музи а не конче ему великої святині...

Всякі відозви до патріотизму публіки, щоби підирала театр, всякі доклямації о післанництві театру у нас переїли ся і вже їх тепер менше чути, як давніше. І не диво; спрацьований, незаможний, з малим артистичним смаком Русин, коли і ходить до театру, то ходить не задля якогось там патріотизму, тільки для розривки, як пересічний Поляк, Німець і Москаль, а в тім випадку волить веселу оперетку або комедію, як трагедію. Сей природний по-

гляд грубошкірого Русина на театр може обурювати артистів і літератів, але з ним погодити ся треба. Тому що театр для публіки а не публіка для театру, то — як всюди — так і наш театр мусить числити ся з людьми. Коли-ж він притім потрафить задержати свою гідність, щоб не зійти на плиткого сьміхованця, то тим ліпше для него, стануть люди і з ним числити ся.

Так про наш галицький театр і публіку далось би коротко сказати, що покладати великі надії на вуховуючий вплив театру нема підстави; як рівно-ж про публіку нашу не можна сказати, щоб она ішла до театру на виховане. Добро вже й в тім, що театр розрушує троха сонні уми даної околиці, подаючи їм сіцєнсес, яких у нас до вибору зовсім мало, хоч они також потрібні. Як би ще наші директори театру, автори, артисти і композитори робили на театрі „золотий“ інтерес, а публіка крім доброї забави помалу виробила в собі і зміел до поважніших штук — то більш нічого би й жадати. Поки-що будьмо раді, що з нашого театру не маємо моральної шкоди, а маємо часом навіть користь.

А як має ся річ з українськими театрами? Відповідь на се прислав нам наш дописуватель-Галичанин, котрий тепер грає в трупі Мороза в Москві. (В тій трупі грають тепер також Фіцнерівна і Стечиньска. Він пише так:

„Побувши тут в Росії в ріжних українських трупах, я відважив би ся сказати,

На вахцимрі.

(Далше.)

Вернувши на службу до капітана, не міг я дивити ся на нього, так его незлюбив собі, бо показало ся, що Кугляр правду казав. Не міг я нігде надібати книжочки щадничої, на котру він мав би складати для мене гроші, про військо моє він і не згадував, хоч видимо не міг без мене обійти ся, як без руки. Може власне для того хотів мене тримати все при собі.

— Нераз я бачив, як капітан господарив у касі, хоч він крив ся з тим. Ах, варто мене повісити за те, що я гроший его не забрав. Як я свій акт обжалування прочитав на двацять четвертім¹⁾, зараз мене протягли на причі і дали 24 буків за те, що я дурний був: що лишив гроші у вертгаймівці. Знов мене учили потроха, а вилігуючись на причі до гори черевом (бо знаєте, що в інквізиті ніхто не ходить на роботу і чоловік гнів) я сам обдумував собі, як то треба було робити. Впрочім я ще і тут зійшов ся з Кугляром і поцрисягли ми не дарувати свого.

— Як коли ставало мені гірко у капітана служити, зараз я пригадував собі Кугляра і одного разу прийшло мені до голови обікрати свого пана так, як радив Кугляр. На нещасте его не було тоді на сьвітї. З бецирку пішов ту

на Галицьке, як казав мені один з его товаришів, і дораджував взяти ся до діла, не чекаючи на Кугляра. Врехав навіть, що Кугляр післав його до мене, а то він мав (як казав мені тут Кугляр) підслухати нас. І я послухав его, дурня, а не слухав Кугляра. Паньство пішли у гості, кухарку я сам вислав чим скорше у місто, сказав ей, що буцїм-то здивав ей коханка в місті і той переказував, що буде на вечірні у волоскій церкві. Все було добре. Пів до четвертої я був уже сам-самий в дома, а о четвертій ще не було мого хлопця. Вже я перебрав ся і трохи сам (не очікуючи вже брата) не взяв ся до їди, яку мені куховарка крадькома від панї лишила. Пів до п'ятої гляджу у вікно і все дурнісько. — Я кинув ся сам до роботи.

Щоб менче підозрівали, я не хотів робити в хатї даду, як належить ся, але застелюючи ліжко, подумав собі: „на що маю лишати ту портмонетку, що капітан висипляючись по обідї, лишив ей під подушкою?“ Хоч я не заглядав до середини, сховав ей в кишеню. А по що висить сей годинник на стїні над ліжком? Забули його накрутити і він стоїть на третій годинї... А от пани не сподобала ся та брошка і бранзолета, ідуци в гості, она взяла иньші, а ті забула сховати, перелякана криком і гнівом капітана, що за довго причісує ся — ну, най я в них вберу ся... але вкінці я плюнув на ті дрібні кавалки, узяв сокиру, котру підострив ще вчора вечер та сховав під креденс — і давай до вертгаймівки!

Рубав я і рубав та не розскочилось суче

дерево. Ледве надрушив риглі, як зачув, що хтось лоннув фірткою, а ось вже і стук до дверей. Се була кухарка, чув я ей розмову з жовняром, казала, що дасть мені пару нових в руки тай виправить в місто. Так все бувало. Дзвонить в дзвінок, а проклятий хабаль кричить, що ключ є в замку, що я замкнув ся з середини і став термосити дверима.

— Ну, прощайте! я скочив через вікно тай на втікача. Ніхто мене не бачив, бо за дїмком був парканець, я по під паркан на подвірє, на улицю та на дворець.

— Казали мені, що я крав з братом тай обіцали зменьшити кару, як видам его. Але я не дурень — кари не зменьшати. А вкінці: нікого і видавати! Казав прокуратор, що я сам не кинув би каси на землю так легко, щоб сусїди не почувли. Хоч би той дурак ще сам був вліз у касу, то я би на плечах був понїс ей, коби лише з касою далеко утечи годен... Я такий був дужий тогди, а так теленали ся руки мені, з чортгом поборивав би ся був чоловік.

— Тільки то зле, що я не слухав Кугляра. Оба ми були би дали раду. Зле, але буде ще добре!

— Іду до Бригїдок, там мене навчать розуму. Тут — кажуть — матуру чоловік здає, а там академію кінчить. Добре, що не залізю вчу ся. А як-би не був сидів чоловік в бецирку, хто знає, що було би зо мною...

По тих словах звїсив голову і вдивив ся в одно місце.

Може думав про свою долю, яка она бу-

¹⁾ Пр. казні.

що українські театри стоять дуже низько; самі себе погубляють і придоптують розвії українського слова так, що мабуть краще було би, як би таких театрів зовсім не було, бо принаймні не безчестили би нашого народу. Ті театри не мають іншої цілі, лише за рублі бути публичним посміховищем для кацапів.

Возьмім хоч би трупу Мороза. Єї заангажували на чотири місяці до саду, в котрім є ріжні вдоволення для публіки... Трупа значна, 50 чоловіка з хором, артистів 20, а хору 30. Найлучші артисти то Мороз—комік; Стодоля—трагічний герой; Варвалюк—типовий старик; Чаплицький—знаменитий бурлака; Ванченко—Писанецький—лучший автор як актор; Костенко, автор штуки Дві Долі, дуже спосібний у веденю народних сцен. З жіночого персоналу найбільше спосібна жінка Мороза (на сцені Марченко-Шатковська). Галицька артистка Фіцнерівна в Росії не має повождження; закидують їй злий виговір, брак життя і чуття на сцені і брак рухів народних. В однім Запорозжці подобає ся всеюди. Стечинська і в рахубу не входить.

Але загалом взявши трупу Мороза, хоч молода, проте-ж гарна, одна з найліпших. Щож з того, коли аж соромно чоловікови в ній служити. Сей театр грає разом з акробатами, цирковими блазнами, балетом і шансонетками в суміш. І так н. пр. грає ся „Дай серцю волю.“ Від першого до другого акту є півтора години антракту. По першій акті штуки виходять на ту саму сцену акробати, блазни і шансонетки і дають своє представлене. Скінчать они, починає ся другий акт „Дай серцю волю“. По другім акті циркова пантоміна, блазен з козлами і т. и. „Дай серцю волю“ кінчить ся на 4 актах, а де сильна драматична сцена, так ее вичеркають, бо кацапи люблять тільки бачити п'яного мужика, лайку і танці, а о зміст штуки не питають. Представлене починає ся о год. 8. вечером, а кінчить ся о 1/2 по півночі! Якже-ж тут може актор удержати ся в характері в такім довгім часі і в таких обставинах!

І се не тільки українські театри так низько впали; так само впали і російські.

да-б, коли-би пішов був иншою дорогою? Може бачив себе в товаристві порядних людей?...

Так я догадував ся, бо мені самому такі образи майнули поперед очі, як найшов між актами его власноручний лист, писаний на диво красним почерком і в поправнім стилі.

— Підеш, хлопче, в академію, (думав я) вийдеш з неї скінченим злодієм. Суспільність не буде мала пожитку з твоїх немалих—як здає ся — спосібностей. Чи люди не мали нагоди ратувати тебе? Мали; а не зробили того, кожний з иншої причини. Я без мисли перекидав далі картки літографованої прокураторської жалоби і хід розправи перед судом присяжних. Найшов я багато питань, та не найшов одного, котрим би они спитали ся: длячого він крав? Нікого не застановило, що 16-літній хлопець розбиває каєу.

Чи і тепер не пора ще ратувати Франца? Чому-ж нема для таких як він людей иншого закладу, лише Бриґідки та Станіславівський кримінал?

— Нема фондів!...

Кугляр каже: на що стоять кримінали, що робити муть дозорці, керкермайстри?...

Тимчасом вибила друга година і треба було думати про похід до Бриґідок. Зявив ся фаґас і гасподар: — они вже знають виправляти камратів в далеку дорогу.

Ріжниця між ними лиш така, що публіка більше любить український театр. В Галичині нарікають, що тамошний театр низько стоїть, а я кажу, що він може ще послужити тутешнім театрам за взорець.

Бувши актором, до українського театру не можна набрати одушевлення ані замилованя. Входить ся на сцену простим робітником на хліб — тай годі. А ще й той хліб нераз акторови крадуть, як краде н. пр. Захаренко. Крім того, як бачить ся, яку карикатуру всі українські театри роблять з нашого мужика на потіху глупої публіки, то нераз нутро перевертає ся. Не зміст штуки, не переведене єї, не артистична гра годить ся на українську сцену, тільки — п'яний мужик. І який мужик? Такий, що вийде босий на сцену, сяде під хату і довбає межі пальцями в ногах... Коли в українських театрах не роблять з нашого мужика карикатури, то публіка каже: „Нема... добрих артистів“....

Щож нам за хосен з таких театрів! Та вже нехай би не було хісна, але щоб хоч шкоди не було. А то як з десять театрів через кілька літ поїздить так по Росії і всеюди з такими карикатурами з нашого життя, то кацапи крім потіхи будуть мати ще й зовсім погану думку про нас!

Але те все мабуть жадному директору українського театру не в голові. Головна річ — рублі, а для рублів і жиди складають собі українські трупи, бо на українські карикатури настала в Росії мода.

А мода, як звичайно, має в собі багато глупого! Одно добро, що можна і нашим словом і нашими піснями на сцені заробити гроші.

Давидівський процес.

Скінчив ся вже давидівський процес а з ним обернула ся знов одна карта кровавої історії минувних виборів в Галичині. Як звісно, ішло в тім процесі о убиство виборчого комісара Понеля давидівськими селянами. Ціла юрба свідків пересунула ся перед трибуналом а їх вискази мов зложили свідокство про понятя простолюдина що до обивательських прав і обовязків. Між

— Ну, брате! не думай, — кликнув фаґас, — треба привести гари.

Дай-но сина, доповів господар, — пакнемо.

— Коби я там дістав ся на зиму до тебе, — сьпівав меланхолійно задуманий фаґас. Тую пісеньку повтаряв кождому, хто ішов до Бриґідок.

— Так є, — говорив господар, — не дай Боже і мені витирати кути по львівських шинках, або зубами дзвонити в нетопленій міській фурдигарні...

— Чи не видати там мого камрата? питав Франц.

— Видиш, брате — шептав фаґас підсудуючись ближше до нього і витягаючи руку по гріш, я відшукав його очима бистрими, бо знав, що ти не їш хліба, продаєш і складаєш крайцарі для бідного фаґаса, що на роботу не ходиш, а на вахцимрі працює. Твій камрат стоїть коло фірти і чекає на тебе, але спроваджу тобі его тутка, бо не знаємо, хто тебе поведе, чи дасть тобі розмовити ся з камратом по дорозі.

За малу хвилю дозорець (гасе-ордонане) приніс горівки. Почав ся частунок. Я вимовив ся, хоч спроваджений „пост“ з брами дуже наєтавав, щоб я хоч язик вмовив. (Очевидно бояв ся мене). Але сам фаґас ручив за мене, що я ніколи не пою і присягав ся. А як чарка обійшла

свідками були такі, котрі властиво не знали, що се вибори та яке они мають значіне. Один парубок уважав вибори за рід нової паньщини, що треба іти по картку, писати, стояти перед канцелярією, давати себе штуркати на всі боки і голосувати. Але на що він голосує і що з того має вийти, о тім не мав найменшого понятя. Жид, тамошний арендар мав тажож дуже низьке понятя о виборах, бо при них нема жадного гешефту — у неділю вишють більше, як в такий виборчий день! А тамошний віт так міркував собі, коби здоров, про вибори: мужики не сьміють писати дома кандидатів на своїх картках, бо комісія, що їх кличе голосувати, знає найліпше кого написати — і наказав з чистими картками приходити перед панів!

Виравді сам злочин убиства, се страшна подія, але з неї не можна судити зараз про здичіне обичаїв між народом або якийсь небезпечний рух против ладу суспільного. Не низькі пристрасти були причиною зворохоблення народа, але сьвідомість ваги виборчого дня і охота постояти за свою справедливу справу. Що були надужитя і при виборах в Давидові, що в лісті були записані небіжчики, що не хотіли видавати карт легітимацийних, що писали виборцям картки на противного кандидата, видирали картки, не допускали до урни виборчої — все те доказало слідство. Чиж диво, що в такій хвилі нарід зворушив ся? А що прийшло до такої сумної катастрофи, що забили комісара виборчого бл. н. Понеля, та ще і збиткували ся над бездушним трупом, то більше вина обєтавин, як тих нещасливих людей, що тепер за се покутують.

Загальна кара, яку мають відсидіти всі засуджені в тім процесі, виносить 42 1/2 року і три тижні в'язниці, при тім 290 днів темниці (в річницю катастрофи) і 2002 днів посту. Страшна кара за одно людеке жите, що полагло в хвилі загального роздрознення і замішаня!

Тай сам небіжчик був собі винен, бо обходив ся з людьми гордо і неприступно, ще день перед виборами відгрожував ся, що кілька мужиків упаде трупом, а коли люди зачали вдирати ся до канцелярії, він позичив собі револьвера і застрелив з него одного гаду. Люди стали кричати: „Кров за кров“, ніхто вже не тямив себе, всі потратили свій власний розум в юрбі а кожний ділав тільки мов орудє тої розлюченої маси, ідучи за окликами, які чув зноміж товпи. Се признали лікарі-знатоки і се знає кожний з нас що в юрбі стратить одиница свою волю і розвагу.

Найбільшу кару дістав Іван Шеремета за тажке скадичене тіла і публичне насильство: п'ять літ тяжкої в'язниці; Іван Найда чотири і пів роки; Ник. Юркевич і Стеф. Стецько по чотири роки; Іван Теляга, Василь Наконечний, Бернард Токарський і 69-літний Войтїх Рибчинський по три роки; Лавр. Граб два роки з половиною. Всі ті засуджені мають заострену кару по-

уже четверту чергу, бачив я через вікно, що фаґас отворив фіртку і впустив якогось камрата. Оба увійшли на вахцимру і чужий сьміло поспитав ся, чи нема п. керкермайстра. Потім винав фляшку з кишені та подав єї дозорцям; значить розуміли ся добре, отже мовчали, а Франц, глянувши на годинник, узав гостя на бік: они пішли на розмову. — —

В сям час дав знати господар, що іде вахцимстр, всьо упорядкувало ся:

Франців камрат чекав на п. керкермайстра, казали дозорці, „пост“ з брами став виправляти крики, чому его не йде хто заступити, Франц відвернувшись до стіни потягнув ще гари з фляшки, а другу порожню флячину засунув гасподар під грубку.

За хвилю мав Франц вже іти. Фаґас покванно ухав ему в руки мокру шматину, подав ему кварта з водою, а узав від нього недопиту гару. За тім Франц загорнув у поданий платок пару шісток та лигнув. Другий такий звиток приладив его камрат і висунув ся тихцем за двері. Франц став важко дихати, давити ся, попив водою і вложив у губу другий звиток.

— А кілька грошей маєш в животі, злодуюго? — питав ся — его вахцимстр.

— Півтора срібних, пане секретарю! — ледво промовив Франц і знов хопив кварта з водою. — От, хіба, що випулю ся у старих

стом раз на дві неділі і темницею в кожду річницю виборчого дня, (11. марця). По півтора року дістали: Григ. Химчин, Йос. Мазур, Іван Барабан: по одному рокови: Йосиф Корковський, Ант. Здановський, Андр. Кутний і Ів. Мазур. Для них заострена вязниця постом що дві неділі. Решта шістьох засуджених дістали кару від шістьох місяців до трьох тижнів; двох обжалованих увільнено зовсім і випущено їх таки зараз на волю зі слідчої вязниці, де пересиділи три місяці. — Оголошене вирок викликало між обжалованими німу роспуку: они не надіяли ся, що спадє на них така велика кара. Всі они зголосили через своїх оборонців зажалене неважності і відьлик що-до виміру кари. По відчитаню мотивів, коли тих, котрі сиділи цілий час в слідчій вязниці, відведено назад до вязниці, по коридорах почув ся голосний плач. То плакали жінки і свояки увязнених...

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 11. червня 1897.

Конкурс. на посаду господарського елева з річним адютум 400 зр., вільним мешканцем і опалом розписує дирекція ц. к. державної стаціонари в Радівцях.

Концерт в пам'ять Шевченка, який устроїли Коломийські Русини у вівторок дня 8. червня, згромадив місцеву і заміщеву публіку. Не доставало тільки мужиків, як то ми звикли були бачити в Коломиї при таких народних маніфестаціях. Але се дасть ся пояснити тим, що назначено концерт на будний день, а по довгій слоті вивав як раз день погоди. Для всякого господаря се дорогий час роботи в полі. Концерт зачав ся вступним словом др. О. Кульчицького, відтак наступили продукції мішаного хору „Бояна“. Серце радувало ся бачити на естраді таку численну дружину. Під вправною батутю о. Курняка хори винали взагалі добре, тільки вибір композицій був може трохи не відповідний до поважної хвилі. Вязанки легких і веселих пісень, як пр. „А під мостом риба з хвостом“ „Ой то біда не качата“ не надають ся на головні точки програми поважного вечерка. Деклямацію виголосила пані І. Біберовичева з властивим ей перенятєм, а другу віддав п. А. Гузар зі Станіславава з повним зрозумінєм і силою. Про гру на фортеп'яні панни С. можемо вказати ся з повним признанєм, хотія при всій техніці не було тої м'якості в ударі, що впливає чуте в інструмент. Дуєт оо. К. і К. вийшов складно і зі силою. Особливо металевий а притім м'який баритон о. Курняка впливав ся прямо в груди кожного слухача. Миле вражєне зробив

товаришів, та через тиждень голодувати не буду. Ну, а далі і не журю ся, пане директор!

— Е, замкни рот! говорив підобрений високими титулами вахмістер і запитав мене, чи в порядку папері?

Були готові, мав я їх вручити до рук конвоюнта, тільки той чось поволі одягав ся і шукав багнечайки.

Я ще раз перекинув бібуду. Очи мої сували ся по майстерським мотивованю: „Франц був спосібний хлопець, капітан все був задоволений з нього, але небавом показалося, ще помиляв ся, бо ото одного дня, як“

Я з обридженем відсунув від себе всі папері. Сі слова, сей дух що з них віє мені звісний. Сі слова, чув я, читав, безуспішно боров ся з ними і ще не раз бороти ся буду — се слова товни.

І я, збіджений арештант чув ся на хвилю щасливим, що за тюремними кратани, за залізними дверима був далеко від сеї товни. . . .

* * *

(Дальше буде.)

єспів пані Лопатинської з Чернівців. Коломийські Русини з давнійших концертів задержали п. Л. в прихильній пам'яті. Тож так на вихід, як і по кождій відсидіваній пісни витали ей невмовкаючими оплесками. В першій пісні „Якби мені мамо наместо“ було чути маленьку трему, за те в другій розвинула співачка цілий засіб свого дзвінкого голосу. Оплески, не уставали доти, доки співачка не рішила ся додати щось надпрограмове. Арія з Гунодового Фавста „над скарбом“ була тим додатком. Публіка була мов заскочена несподіванкою, коли почула вступний трилер; а треба признати що трилер п. Л. чистий і легкий, як взагалі в ей єспіві видко знамениту школу. По концерті наступив комерс, що зі своїми бесідами і єспівами протягнув ся аж геть, геть поза північ.

Чеське москвофільство. Посол Горжіца, що перебував недавно у Львові разом зі своєю жінкою, славною артисткою драматичною Лявдовою, висказав ся ось як на однім банкеті про чеське москвофільство: „Нераз закидували Чехам несправедливо, що они русофіли. Чехи уживали удаваного русофільзму чи властиво панселявізму тільки на пострах против Німців. Але они знають дуже добре, що Росія ані не зробила нічо для них в минувшині, ані нічо не зробить в будучині. Росіяни були завєгди лихим духом Чехів. Коли свого часу цесар Франц Йосиф хотів Чехам признати право державне, тогди не противили ся тому Байст або Андраси, але Росіянин Новіков, що побоював ся, аби за приміром Чехів також і Польки не жадали чогось подібного.“ — Всюди та сама історія. Коби нас наші вороги не тиснули, а правительство зрозуміло би остаточно, що в славянських народах має найсильнішу опору, то у нас щезли би москвофіли самі собою так, як в Чехах.

Стан антикареский се дуже тяжкий завід. Передовсім жадають тепер окінчених 6 класе гімназій а відтак по двох літах практики в аптеці треба занисати ся на університет. На фармації треває наука два роки, треба здати три ригороза, заплатити таке звиш 300 зр. Омієля потрібна знов трілітня практика і практичний ієнит, щоби видали декрет магістра фармації. По таких студиях вступає магістер фармації у цілком приватне відношенє до антикаря, як перший лішний субект куєцький. Єго платня не більша, як буває платня субектів, а за те має далеко тяжшу і більше відвічальну працю. Антику ранче отвиряють а пізнійше замикають, як иньші склени, при тім є нічна служба, нема недільного відпочинку, а відвічальність за спорядженє ліків тяжить особисто на магістрі фармації. Сей тяжкий стан не має жадної організації. Антики купують люди з капіталом, віднаймають другим, ба навіть по смерті антика лишає ся власностю жінки і дитий а магістри без капіталу остають ся ціле жите в зависимім становиєску слуги. Фармацевти зачинають тепер організувати ся, щоби поліпшити і унравильнити відносини в своїм стані, ба навіть хотять загрозити загальним страйком. Розуміє ся, що страйк був би в їх руках страшним орудем, бо всякого иньшого робітника можна загрозити, але в антикарескім ділі треба довголітних студий і практики.

Громи бють в найвищі дерева, каже пословиця. Але се зависить не так від висоти, як від прикмет дерева притягати громи. Ся прикмета полягає в тім, що деякі дерева мають в собі більше товщу, деякі менше. Найбільше товщу в літі мають в собі буки, найменше дуби і смереки. Древа зі сухими конарами найбільше наражені на удари громів. Статистика ударів громових потверджує ті виводи. Тому треба під час бурі уникати дуби та смереки а ховати ся під буки.

Нездалє мясо. Сего понеділка 7. мая, як ми вже передвчєра коротко згадали, вчинили робітники Мазури велику бучу з жидами в Східниці. Нині дістаємо з тих сторін лист з такими подробицями про ту подію. Сорок люда переважно молодих парубчаків арештували і повезли до Дрогобича а кількадесят ще на воли криє ся по лісах. Дійсною причиною сего погрому здає ся того, що тамтешні торговці вихісновують робітників і гордо з мужиком обходять ся, але

авантюра розпочала ся так: На польське Вознесенє кинув Мазур різникови Бакенротови мясо і повів, що не здалє. Різник жид, бориславській бояр-автократ руского мужицтва, думав, що се виборець мужик руский, противник Охримовича, вготив Мазура в „пшеок“, а Мазур ненадумуючись, ще поганійше жидови віддав. Збігли ся жиди, натовкли Мазура, мов руску людину, тай викинули з ятки. Се обурило робітників і они постановили не дарувати такої обиди а відплатити зараз в неділю різникови. Але не вдало ся: стягнуто жандамерию з доокресних постерунків для зацтити жидів, і неділя перейшла тихо. Але в сей єввятодушний понеділок не було жандарів. Мазури вийшли собі на гору, на „східницький діл“ до корчми поміж лісами, там підохотили ся і потурбували шинкаря. Вернули ся назад в село до пропінанції і стали дальше пити: ту розпочали на ново суперечку з жидом, іменно один з них Кукульський був п'яний без пам'яті. Жид вигнав всіх, а они на улиці стрітили ся з двома жандарами. Жандари хотіли арештувати Кукульського, другі не давали, жандар пробив Кукульського і сей упав і конаючи, кликав ще єввященника. Тепер взяли жандари забитого і ще другого Мазура і повели до уряду громадского а прочі робітники розярені стали тепер бити вікна жидам, тороцити все по крамницях. Між жидами вчинив ся переполох одні ховали ся, другі втікали з бєтами. На другий день ще утікали всі до Борислава — до себе. З жидів ніхто не погиб, лише дитина шестимісячна дістала каменем в голову, але ще жие: з мазурів єей один забитий і багато ранених від поліцейських шабель, але ті, як сказано, скривають ся по лісах. Шкода жидів крамарів значна, піре з подушок, мило, мука, все в суміш лежить. Жиди жададали тепер жовнярів на свій кошт; приїхало сорок „мужа“ з капітаном і надіоручником. Так Східницю „Бакенротів“ через нездалє мясо зробить голосною під покровом багнетів войскових. — Незавидна слава!

Дитину в житті найшли в Дубівцях. Дитинка має коло 11 місяців а при ній не найшли жадних знаків, з котрих би можна дійти, чия она. Громада взяла ей на вихованє. — Так само в Монастирєсах в полі найшли півтора літню дівчинку. Знайду пригорнули добрі люди.

Телеграми „Буковини“.

З дня 11-го червня 1897 року.

Відень. Fremdenblatt помістив статю, в котрій горячо відзиває ся до Німців і Молодохєхів, щоби підпирали гадку згоди, коли не хотять запропащеня парламентаризму та щоби пощирій виміні гадок улєкшили законодатним влаєтям полагодженє конфліктів.

Егер. Скликанє на 13 червня німецьке віче заборонили влаєти.

Петербург. Цариця повила щасливо доньку.

Букарешт. У здоровлю королевича зайшла така зміна, що передвчєра дістав напад сильної фебри. Вчєра через цілий день діставав хорий дроці, але они зменшають ся і нинішня ніч перейшла цілком спокійно.

Берлин. Конгрєс для внутрішньої медицини розпочав ся тут вчєра. Перший науковий предмет порядку дневного становив темат про хронічний ревматизм у еставах.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кож-ду поодинокую книжочку.

Замовлення приймає й редакция „Буковини.“

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT, Jahresausweis

і Шкільні повідомленя (Schulnachrichten)

є на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огне-вих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї діяльности. Фонди „Дністра“ після за-ключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 від-шкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливиx комбінаций в товаристві вза-їмних обезпечень в Кракові, котре дає як найко-ристнійші услівя і видає полїси і квїти в рускїм язичі.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як вєюди, а употреблені, ще добре удер-жані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто кунить у мене нову чи стару маши-ну, за реперацию не потребує журити ся, бо я ро-блю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Ру-син і облужу Вас по братньому

З поважанєм

В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайне-ра в Чернівцях, при ул. зе-лївничїй (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,

загально признаний знаменитий усми-рюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна кунити у вєїх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приимати з осторожностю лише флаш-ки зі значим знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

відходять з Чернівців						приходять до Чернівців						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців.	1128	320	757	811	610	
до Глибоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурду-женів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гат-ни, Гадікфальви, Глибокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Но-воселиці	645	430	—	—	—	з Новоселиці, Бояна, Са-дагури	—	1113	950	—	—	
з Глибоки						до Глибоки						
до Карапчева, Сторожин-ця, Бергомету, Межибро-дів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд їде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ят-ницї.						Перший поїзд їде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понедїлок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межи-броди тільки від 1. липня до 31. вересня що понедїлка і четверга; третій поїзд не їде в понедїлок.						
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Турагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Тура-гумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди їдуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись мож-на на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.						
з Карапчева						до Карапчева						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд їде що понедїлка, другий з винятком понедїлка, нічний кожної днини.						Перший поїзд їде що понедїлка, другий з винятком понедїлка.						

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский їде о 46 минут пізнійше від черновецкого часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано і зазначає ся підчеркне-нем минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

